

HRVOJE KOVAČEVIĆ

TAJNA TUŽNOG PSA

Lektira za 4.razred

Belizar se trgne. Iznenada je postao svjestan da već dugo nepomično promatra jednog psa. Baš se budalasto ponaša. Što li samo misle prolaznici o trinaestogodišnjem dječaku koji stoji nasred ulice i bulji u psa? Ako ga prolaznici uopće primjećuju. U Zagrebu svi samo nekud žure i ne obraćaju pozornost na druge. Čak se ni pas ne obazire na njega. Jedino se vozači međusobno primjećuju. Neprestano trube. U Zagrebu ljudima možeš samo smetati.

Belizar još jednom pogleda psa koji leži s glavom na prednjim šapama. Do maloprije je bio uvjeren kako pas ima neizrecivo tužan pogled. Sad zaključi da možda i grijesi. On je tužan. Tužan je zato što se doselio u ovaj veliki grad protiv svoje volje. Roditelji su tako odlučili, njega nisu ni pitali. Kad se oprashtao od svojih prijatelja u Požegi, svi su ga uvjeravali kako mu zavide. Kao, u Zagrebu se toliko toga događa. Kakva glupost! U Zagrebu se ne događa ništa što bi ga moglo zanimati. Od stana u koji su se uselili do najbližeg kina ima pola sata hoda, a isto toliko treba mu i tramvajem. U Požegi je do najbližeg (doduše i jedinog) kina imao deset minuta lagane šetnje. Zgrada u koju su se uselili ima samo jednu dobru osobinu. Toliko je velika da se ne može izgubiti čak i da hoće. Vidi se iz svakog dijela grada. Kad se vraća iz svojih mučnih šetnji, dovoljno mu je podići pogled iznad krovova kuća i pogledati gdje je velika, bezlična, siva masa betona. Uz tu jednu dobru, zgrada ima bezbroj loših osobina. Zidovi su išarani ružnim grafitima, podovi su prepuni opušaka, dizala se često kvare, stanari su neljubazni... Ovo zadnje je najgore. Ljeto je – teško, zagušljivo, velegradsko ljeto. Ne nada se da će mu jesen donijeti olakšanje. Krenut će u školu, morat će upoznati tridesetak učenika i desetak nastavnika. Siguran je da mu se ne će svidjeti. I prilično je siguran da se ni njima ne će svidjeti jadni izgubljeni provincialac.

Nakon nekoliko trenutaka razmišljanja, Belizar odustane od namjere da se ponovno istušira. <tuširao se prije sat vremena. Isto tako ne da mu se krenuti u novi šetnju, iako je vani ipak malo svježije nego u stanu čiji su prozori na zapadnoj strani. Pokuša se vratiti čitanju, no nikako se ne može sjetiti što se dogodilo u prethodnom poglavlju. Uzdahne, odloži knjigu pa se prepusti sanjarenju. Što li sad rade njegovi prijatelji u Požegi? Prene ga zvonce iznad ulaznih vrata. Tko bi

to mogao biti? Roditelji su rekli da će se vratiti kasno. Rodbine ni prijatelja u Zagrebu nema, a susjede ne zanima. Priđe ulaznim vratima i oprezno pogleda kroz špijunku. Iznenadi se vidjevši da pred vratima stoje muškarac i žena u bijelom. Žena oko vrata ima stetoskop, a u ruci liječničku torbu. Nisu valjda iz ludnice došli po njega, uspije se mračno našaliti Belizar sa samim sobom.

„Da?“ – upita Belizar pomalo nesigurnim glasom nakon što im je otvorio. „Vi ste zvali hitnu pomoć? – obrati mu se liječnica.

„Ja? Nisam“ – zbumjeno odvrati Belizar. „Nemam čak ni telefon. Nedavno smo se doselili pa ga još nismo uveli.“

„A tako. Zato nemate ni pločicu s prezimenom na vratima, je li? Ovo su jedina vrata bez pločice pa smo mislili da možda ovdje stanuju Žurićevi“ – objasni Liječnica.

„Moje je prezime Šimunović.“

„Jeli li možda upoznao Žurićeve?“

„Ne. U zgradi ima stanara kao u manjem gradu.“

„Znam“ – uzdahne liječnica.

„A sigurni ste da Žurićevi stanuju na četvrtom katu?“

„Sad više nismo.“

„Znate što, na devetnaestom katu stanuje predsjednik kućnog savjeta. On vam sigurno može pomoći.“

A kako se preziva?“

„Papić. Na ovoj je strani, vrata do dizala.“

„Ništa, idemo ga pitati. Hvala ti na pomoći.“

„Nema na čemu.“

Belizar pogledom isprati ekipu Hitne pomoći. Iako je njihova pojava značila da je nekom pozlilo, razgovor s njima malo mu je popravio raspoloženje. Bar tih minutu-dvije koliko su razgovarali osjećao se manje usamljeno. Odjednom se iza ugla hodnika pojavi onaj pas kojeg je prije dva sata promatrao na ulici pa krene prema njemu. Belizar pomisli da će se nakon psa pojaviti i vlasnik, no to se ne dogodi. Kad su liječnica i bolničar prošli pokraj njega, pas zastane. Nekoliko ih je

trenutaka pratio pogledom, a onda se opet okrene dječaku pa nastavi prema njemu. Pojava psa iznenadila je i ljude u bijelom. Zbunjeno su ga pogledali, možda bi i pitali dječaka je li to njegov pas, ali opaze da je dizalo na četvrtom katu pa slegnu ramenima i krenu u potragu za Žurićevima.

Kad ga je video na ulici, Belizaru se nije činilo da bi pas mogao bit opasan. Mislio je da pas, koji ima tako tužan pogled, ne može nikom nauditi. Sad naglo promijjeni mišljenje. Pas je ušao u zgradu, popeo se stubištem do četvrtog kata i zaputio se prema njemu zato što od njega, Belizara Šimunovića nešto hoće. Tu nisu čista posla!

Belizar se brzo vrati u stan, a pas skoči prema otvorenim vratima. U posljednjem ih trenutku uspije zalupiti pred psećom njuškom. Zatim ih brzo zaključa dvaput okrenuvši ključ. Hodnik ispuni pseći lavež, a Belizar ostane sjediti u predsoblju naslonjen na vrata dok mu je srce divlje lupalo.

Belizar je dugo gledao u strop prije nego što je shvatio gdje se nalazi. Užasna su mu ta buđenja u Zagrebu. Kad se napokon pribrao, pogleda na sat. Devet sati. Spavao je dugo, a svejedno se osjeća umorno. Iako san blijedi, još uvijek osjeća njegovu mučninu. Sanjao je da je odbjegli lopov. Hodao je po Zagrebu u žarko narančastoj košulji i hlačama, što je video u američkim filmovima. Ne sjeća se kako je pobjegao, ni kako je njegov bijeg završio. Sjeća se samo prijetećih pogleda prolaznika, Zagrepčana. Nitko ga nije pokušao uhvatiti, samo su ga gledali. U stanu tišina. Očito su mu roditelji opet nekamo otišli. Otkad su doselili u Zagreb, oni po cijele dane jure gradom obavljajući nekakve poslove, a njemu prepuštaju da se sam prilagodi. U Zagrebu će zauvijek ostati stranac. Zauvijek. Teško mu je vjerovati da će se ikad više nasmijati. Prisjeti se jučerašnjeg događaja s psom. Ponašao se kao neviđena budala. Sjedio je u zaključanom stanu, drhteći od straha sve dok neki susjed nije izašao na hodnik i otjerao psa.

U Požegi mu se takva glupost ne bi mogla dogoditi. Tamo je prilazio nepoznatim psima, znatno većim od ovoga, i s njima brzo sklapao prijateljstvo. Nakon tuširanja zaključi kako ne može doručkovati. Jedva uspije popiti pola šalice bijele kave. Zatim odluči prošetati do Jaruna. Do sada se još nije okupao u zagrebačkom moru, za boravak na plaži treba društvo, no može hodati stazom oko jezera. Dok hoda, njegova je usamljenost manje uočljiva.

Čim izade iz zgrade, ugleda psa tužnog pogleda. Ovoga ga puta njegova pojava ne uznemiri. Priđe mu pa ga pažljivo promotri. A pas kao da je njega čekao. Odmah ustane i s iščekivanjem se zagleda u Belizara. Inače, pas je neobično lijep mješanac. Veličinom, a i izgledom je negdje između kokera i setera. Bogata mu je dlaka na leđima i glavi crvenkasta, a niže prelazi u smeđu. Belizar tek sad uoči ogrlicu napola skrivenu u gustoj dlaci vrata. Još se jednom zapita što mu je došlo da se jučer onako uplaši, a onda slegne ramenima pa podje dalje. Pas ustane i kreće za njim. Belizar stane i okreće se. I pas stane. Što li je sad to? Čini se da ga je pas čekao kako bi ga mogao slijediti. Pa u tom zagrebu ni psi nisu normalni! Shvativši da se ne može riješiti psa, Belizar odluči ne obazirati se na njega. Tek se pri prelasku preko ceste osvrne uplašivši se da bi psa mogao pregaziti auto. No, čini se da se ovaj dobro snalazi u prometu, jer strpljivo pričeka da se na semaforu upali zeleno svjetlo.

Stigavši nadomak Jaruna, Belizar potpuno zaboravi na svoju četveronožnu pratnju. Pozornost mu privuku njegovi vršnjaci. Opazi da većina dječaka nosi uske majice i duge, šarene hlače od neke lake tkanine. Samo on ima široku, sivu majicu i kratke hlače. Čak se i načinom odijevanja ističe. U prolazu uhvati poglede starijeg bračnog para koji sjedi na klupi uz stazu. Je li mu se to pričinilo ili su ga doista prostrijelili bjesnim pogledima? Onda mu se u oči oštro, gotovo prijeteće, zagleda krupni, brkati muškarac na biciklu. Pa ga neugodno odmjeri mišićavi spasilac. Ne, ne čini mu se, ovi ga ljudi doista strijeljaju pogledima.

Što se to događa? Prvo se pas tužnog pogleda počeo neobično ponašati, a sada to čine i prolaznici. Je li on od samoće poludio? Ili su ludi svi oko njega? Možda je Zagreb poput velike nemani koja te napadne ako joj se ne svidiš. Zaustavi se pred zrcalnim stakлом jednog restorana. Pažljivo prouči svoj odraz, no ne uoči ništa što bi navelo prolaznike da ga tako gledaju. Nema na sebi neobično odijelo kao u noćasnjem snu. Možda mu se sve ovo ipak samo pričinja. To s psom zapravo i nije tako neobično. Neke pse dovoljno je pogledati pa da te počnu slijediti. On je jučer ovog dugo promatrao A prolaznici se u ljetnoj šetnji iz čiste

dokolice dugo zagledaju jedni u druge. Ugleda dvije djevojke svojih godina kako mu dolaze u susret. Praveći se da je i dalje zabavljen svojim odrazom u zrcalnom staklu restorana, Belizar je s velikim zanimanjem čekao da vidi kako će se ponašati kad stignu do njega. Jedna od njih, ljepotica duge crvenkaste kose, uspori korak, bijesno ga pogleda, a onda mu gotovo prinese svoje prekrasne pune usne do uha pa prosikće: „Gade.“

„Što?“ trgne se Belizar.

„Ti si gad!“

„Nisi li bila malo pregruba?“ – upita Tihana svoju crvenokosu prijateljicu. „Bila sam preblaga“ – odvrati Petra još uvijek smrknuta. „Preblaga?“ – nasmije se Tihana. „Preblaga! Trebala sam ga zgrabiti za kosu, odvući do jezera i odjevenog ga baciti u vodu.“

„Misliš li da bi ti to uspjelo?“ „Ne bi. Jači je od mene“ – s ad se i Petra nasmije. „Zato sam mu amo rekla da je gad. Barem to.“ „Tko zna što se njemu događa. Nedavno se doselio našu zgradu, vidjela sam kad su se doseljavali.“ „Bolje bi mu bilo da se nije doselio. Takvi nm ovdje ne trebaju.“ Prijateljice stignu do klupe na kojoj sjedi stariji bračni par, njihovi susjadi. Objih ljubazno pozdrave.

„Vidjela sam da si onom dječaku nešto rekla“ – obrati se žena Petri. „Jesam. Rekla sam mu da je gad“ – bezbrižno odvrati Petra. „Dobro si mu rekla“ – pohvali je žena. „On se nedavno doselio u našu zgradu“ – primijeti Tihana.

„Znam, vidjela sam. Eh, svakakvi su se ovdje počeli doseljavati.“ „Možda bismo mi nešto mogli i poduzeti“ – predloži Petra. „Mogli bismo“ – složi se žena.

Ništa se ne događa. Vrijeme prolazi, a Belizarova odlučnost slabi. Prolaznicima se izazivački zagleda u oči, no nitko mu do sada nije uzvratio pogledom. Svi žure nastojeći se što prije maknuti s usijanog asfalta. Nakon što mu je Crvenokosa potvrdila opravdanost sumnje da ga prolaznici mrze, odjurio je u stan, zaključao se, zamračio stan, legao u krevet i pokrio preko glave. Dugo mu je trebalo da se umiri. Zatim je paniku zamijenio bijes. Odlučio je suočiti se sa svojim progoniteljima. Skupivši svu svoju hrabrost, vratio se na ulicu, sjeo na klupu pokraj koje polaze kupači pri povratku s Jaruna. Do sada je uspio privući pozornost jedino tužnog psa. Nesretni mu je četveronožac prišao čim je izašao iz zgrade. Sada leži pokraj njega s glavom na ispruženim prednjim šapama. Do sada pokraj Belizara nije prošao nitko od onih koji su ga uz jezero mrko gledali. A onda ugleda Crvenokosu i njezinu prijateljicu kako mu se približavaju. E, sad će otkriti o čemu se radi, zašto ga mrze. Ustane s klupe i pričeka da mu se djevojčice približe. I one su njega odmah prepoznale pa se zaustave prd njim.

„Evo me!“ – obznani Belizar.

„Blago meni“ – podsmjehne se Crvenokosa.

„Rekla si mi da sam gad.“

„jesm.“

„Zašto?“

„Zato što jesi gad.“

„Pa ti me uopće ne poznaješ.“

„Tebe ne, ali znam tvog psa.“

„Mog psa?! Otkud ti ideja da ja imam psa?!“

„Imam oči“ – odvrati Crvenokosa pa se zagleda u tužnog psa.

„Ti misliš a je to moj pas?!“

„Zašto si ga šetao oko Jaruna, ako nije?“

„Nisam ja njega šetao. On me prati.“

„Zašto te prati?“

„Nemam pojma. To i mene zanima.“

„Od kada te prati?“

„Od jutra. Zapravo, jučer mi je pokušao ući u stan.“

„A, tako?! Onda... žao mi je što sam ti ono rekla. Mislila sam da se ne brineš o psu, da ga jednostavno izbacиш iz stana kad ti dosadi.“

„Nisi jedina koja je to mislila“ – uzdahne Belizar gledajući psa. „Danas su me svi gledali kao zločinca. Već sam mislio da je za mnom izdana tjeratika.“

„Pas je poseban“ – napomene Crvenokosa također gledajući psa. „Ima tako tužan pogled. To su očito svi primijetili. Već danima tu pati.“

„Ja sam ga tek jučer opazio“ – zamišljeno primjeti Belizar. „Vlasnik je sigurno otišao na more pa je psa izbacio na ulicu.“

„Možda i nije. Je li ti palo na pamet potražiti vlasnika?“

„Kako?“

„Ima ogrlicu. Treba provjeriti ima li i značku.“

„Kakvu značku?“

„Psi je dobiju kad se cijepe protiv bjesnoće. Preko broja na znački možemo naći vlasnika, dovoljno je da nazovemo veterinarsku stanicu“

„Vidiš, to nisam znala“ – prizna crvenokosa.

„Belizar gurne prste u gustu dlaku na psećem vratu. Opipa ogrlicu, tražeći značku. Pas podigne glavu kako bi mu olakšao posao i nekoliko puta lijeno mahne repom.

„Ima li značku?“ – pomalo nestrpljivo upita Crvenokosa.

„Nema.“

„Šteta- Što ćemo sad?“

„Ma stalno razmišljaj o onom što se dogodilo jučer.“

„Što se dogodilo?“

„Ekipa Hitne pomoći mu je zabunom pozvonila na vata. Kad su odlazili, pas se pojavio, video je da smo razgovarali, a onda mi je pokušao ući u stan.“

„Nakon toga te počeo slijediti?“

„Da.“

„Možda je njegov vlasnik vozač kola hitne pomoći. Ili lječnik.“

„Ne vjerujem. U tom bi slučaju pošao za ekipom Hitne pomoći, ne bi se zainteresirao za mene.“

„A možda je njegovom vlasniku u šetnji pozlilo pa ga je Hitna odvezla.“

„E, to bi već moglo biti. Zapravo je to i meni palo na pamet.“

„Moj je stric vozač kola Hitne pomoći“ – javi se druga djevojčica. „Mogla bi ga zamoliti da provjeri jesu li u ovom kraju pokupili nekoga tko je imao psa.

„Izvrsno!“ – oduševi se Crvenokosa. Učini to. Inače, ja sam Petra.

„A ja Tihana.“

„Moje je ime Belizar.“

„Drago nam je da si doselio u našu zgradu. Mislim, meni je drago.“

„I meni“ – nadoveže se Tihana.

Belizar se nasmiješi pa se sagne i pomiluje psa. Kakvu li mu je samo šetnju oko Jaruna nesretnik danas priredio. No, na kraju je ispalo savršeno. Pomogao mu je da shvati da u njegovom susjedstvu žive dobri ljudi koji vole životinje. Osim toga, omogućio mu je da se sprijatelji s Petrom i Tihanom.

Doduše, možda je pomalo neobično da su svi opazili tugu u očima jednog psa, a nisu primijetili njegovu tugu, no nema razloga sad razmišljati o tome. Njegova se tuga ionako počinje stišavati.

Pas više nije tužan. Presretan je. Bacio se svom vlasniku u naručje, a ovaj ga je razdragano dočekao. Dugo im je trebalo da se pozdrave. Tek nakon toga čovjek se obrati Belizarovim novim susjedima i okupljenim pred ulazom u zgradu.

„Ne znam kako da vam zahvalim. Bez Arfa bi mi život bio nezamisliv.

„Glavni junak je belizar“ – napomene mišićavi spasilac. „Mi smo danima samo žalili vašeg psa, a onda se pojавio on i odlučio nešto poduzeti.“

„Morao sa m da me ne bi kamenovali“ – nasmije se Belizar.

„ako su me našli?“ – upita vlasnik psa. „Čuli ste oglase na radiopostajama kao tražim svog Arfa?“

„Ne. Tihana je preko strica koji radi u Hitnoj doznala za ono što vam se dogodilo2 – objasni Pero.

„Moj stric kaže da vam se to dogodilo četiri tramvajske stanice dalje od ove zgrade. Kako to da vas e Arf onda ovdje tražio?“

„Vidiš, to ni meni nije jasno. Ja sam njega sve ovo vrijeme tražio tamo gdje me srušio topotni udar.

„Možda je trčao za kolima Hitne pomoći, iza zavoja vas izgubio iz vida pa je pretpostavio da su vas ovdje negdje ostavili“ – ponudi rješenje Belizar.

„Da, to bi moglo biti“ – složi se vlasnik psa. „Ti se, dječače, razumiješ u pse?“

„Razumijem se u tugu.“

„Što?!“

„Ma ništa. Šalim se“ – ispravi se Belizar pa se nasmije, a svi se ostali nasmiju skupa s njim.

